సప్తమ కాణ్డే - పఞ్చమ ప్రశ్నః

హరిఃఓమ్ ॥ గావః । వై । ఏతత్ । సత్రమ్ । ఆసత । అశృఙ్గాః । సతీః । శృఙ్గాణి । నః । జాయన్తై । ఇతి । కామేన । తాసామ్ । దశ । మాసాః । నిషణ్ణాఇతిని-సన్నాః । ఆసన్ । అథ । శృఙ్గాణి । అజాయన్త । తాః । ఉదితి । అతిష్ఠన్ । అరాత్స్మ । ఇతి । అథ । యాసామ్ । న అజాయన్త । తాః । సంవత్సరమితిసమ్-వత్సరమ్ । ఆప్త్వా । ఉదితి । అతిష్ఠన్ । అరాత్స్మ । ఇతి । యాసామ్ । చ । అజాయన్త । యాసామ్ । చ । న । తాః । ఉభయీః । ఉదితి । అతిష్ఠన్ । అరాత్స్మ । ఇతి । గోసత్రమితిగో-సత్రమ్ । వై ॥౧॥ సంవత్సరఇతిసమ్-వత్సరః । యే । ఏవమ్ । విద్వాగ్ంసః । సంవత్సరమితిసమ్-వత్సరమ్ । ఉపయన్తీత్యుప-యన్తి । ఋధ్నువన్తి । ఏవ । తస్మాత్ । తూపరా । వార్షికౌ । మాసౌ । పర్త్వా । చరన్తి । సత్రాభిజితమితిసత్ర-అభిజితమ్ । హి । ఆస్తై । తస్మాత్ । సంవత్సరసదఇతిసంవత్సర-సదః । యత్ । కిమ్ । చ । గృహే । క్రియతే । తత్ । ఆప్తమ్ । అవరుద్ధమిత్యవ-రుద్ధమ్ । అభిజితమిత్యభి-జితమ్ । క్రియతే । సముద్రమ్ । వై । ఏతే । ప్రేతి । ప్లవన్తే । యే । సంవత్సరమితిసమ్-వత్సరమ్ । ఉపయన్తీత్యుప-యన్తి । యః । వై । సముద్రస్య । పారమ్ । న । పశ్యతి । న । వై । సః । తతః । ఉదితి । ఏతి । సంవత్సరఇతిసమ్-వత్సరః ॥౨॥ వై । సముద్రః । తస్య । ఏతత్ । పారమ్ । యత్ । అతిరాత్రావిత్యతి-రాత్రౌ । యే । ఏవమ్ । విద్వాగ్ంసః । సంవత్సరమితిసమ్-వత్సరమ్ । ఉపయన్తీత్యుప-యన్తి । అనార్తాః । ఏవ । ఉదృచమిత్యుత్-ఋచమ్ । గచ్ఛన్తి । ఇయమ్ । వై । పూర్వః । అతిరాత్రఇత్యతి-రాత్రః । అసౌ । ఉత్తరఇత్యుత్-

త్తరః । మనః । పూర్వః । వాక్ । ఉత్తరఇత్యుత్-తరః । ప్రాణఇతిప్ర-అనః । పూర్వః । అపాన
ఇత్యప-అనః । ఉత్తరఇత్యుత్-తరః । ప్రరోధనమితిప్ర-రోధనమ్ । పూర్వః । ఉదయనమి
త్యుత్-అయనమ్ । ఉత్తరఇత్యుత్-తరః । జ్యోతిష్టోమఇతిజ్యోతిః-స్తోమః । వైశ్వానరః ।
అతిరాత్రఇత్యతి-రాత్రః । భవతి । జ్యోతిః । ఏవ । పురస్తాత్ । దధతే । సువర్గస్యేతిసువః-
గస్య । లోకస్య । అనుఖ్యాత్యా ఇత్యను-ఖ్యాత్యై । చతుర్విగ్ంశఇతిచతుః-విగ్ంశః । ప్రాయణీయ
ఇతిప్ర-అయనీయః । భవతి । చతుర్విగ్ంశతిరితిచతుః-విగ్ంశతిః । అర్ధమాసాఇత్యర్ధ-
మాసాః ॥౩॥ సంవత్సరఇతిసమ్-వత్సరః । ప్రయన్తఇతిప్ర-యన్తః । ఏవ । సంవత్సరఇతి
సమ్-వత్సరే । ప్రతీతి । తిష్ఠన్తి । తస్య । త్రీణి । చ । శతాని । షష్టిః । చ । స్తోత్రియాః ।
తావతీః । సంవత్సరస్యేతిసమ్-వత్సరస్య । రాత్రయః । ఉభేఇతి । ఏవ । సంవత్సరస్యేతి
సమ్-వత్సరస్య । రూపేఇతి । ఆప్నువన్తి । తే । సగ్ంస్థిత్యాఇతిసమ్-స్థిత్యై । అరిష్ట్యై । ఉత్తరై
రిత్యుత్-తరైః । అహోభిరిత్యహః-భిః । చరన్తి । షడహఇతిషట్-అహః । భవన్తి । షట్ । వై ।
ఋతవః । సంవత్సరఇతిసమ్-వత్సరః । ఋతుషు । ఏవ । సంవత్సరఇతిసమ్-వత్సరే ।
ప్రతీతి । తిష్ఠన్తి । గౌః । చ । ఆయుః । చ । మధ్యతః । స్తోమౌ । భవతః । సంవత్సరస్యేతి
సమ్-వత్సరస్య । ఏవ । తత్ । మిథునమ్ । మధ్యతః ॥౪॥ దధతి । ప్రజననాయేతిప్ర-
జననాయ । జ్యోతిః । అభితః । భవతి । విమోచనమితివి-మోచనమ్ । ఏవ । తత్ । ఛన్దాగ్ంసి
ఏవ । తత్ । విమోకమితివి-మోకమ్ । యన్తి । అథోఇతి । ఉభయతోజ్యోతిషేత్యుభయతః-
జ్యోతిషా । ఏవ । షడహేనేతిషట్-అహేన । సువర్గమితిసువః-గమ్ । లోకమ్ । యన్తి । బ్రహ్మ
వాదినఇతిబ్రహ్మ-వాదినః । వదన్తి । ఆసతే । కేన । యన్తి । ఇతి । దేవయానేనేతిదేవ-యానేన
పథా । ఇతి । బ్రూయాత్ । ఛన్దాగ్ంసి । వై । దేవయానఇతిదేవ-యానః । పన్థాః । గాయత్రీ

త్రిష్టుప్ । జగతీ । జ్యోతిః । వై । గాయత్రీ । గౌః । త్రిష్టుక్ । ఆయుః । జగతీ । యత్ । ఏతే ।
స్తోమాః । భవన్తి । దేవయానేనేతి దేవ-యానేన । ఏవ । తత్ । పథా । యన్తి । సమానమ్ ।
సామ । భవతి । దేవలోక ఇతి దేవ-లోకః । వై । సామ । దేవలోకాదితి దేవ-లోకాత్ । ఏవ ।
న । యన్తి । అన్యాఽన్యా ఇత్యన్యా-అన్యాః । ఋచః । భవన్తి । మనుష్యలోక ఇతి మనుష్య-
లోకః । వై । ఋచః । మనుష్యలోకాదితి మనుష్య-లోకాత్ । ఏవ । అన్యమన్యమిత్యన్యమ్-
అన్యమ్ । దేవలోకమితి దేవ-లోకమ్ । అభ్యారోహన్త ఇత్యభి-ఆరోహన్తః । యన్తి । అభివర్త
ఇత్యభి-వర్తః । బ్రహ్మసామమితి బ్రహ్మ-సామమ్ । భవతి । సువర్గస్యేతి సువః-గస్య ।
లోకస్య । అభిజిత్యా ఇత్యభి-జిత్యై । అభిజిదిత్యభి-జిత్ । భవతి । సువర్గస్యేతి సువః-
గస్య । లోకస్య । అభిజిత్యా ఇత్యభి-జిత్యై । విశ్వజిదితి విశ్వ-జిత్ । భవతి । విశ్వస్య ।
జిత్యై । మాసిమాసీతి మాసి-మాసి । పృష్ఠాని । ఉపేతి । యన్తి । మాసిమాసీతి మాసి-మాసి ।
అతిగ్రాహ్యా ఇత్యతి-గ్రాహ్యాః । గృహ్యన్తే । మాసిమాసీతి మాసి-మాసి । ఏవ । వీర్యమ్ ।
దధతి । మాసామ్ । ప్రతిష్ఠిత్యా ఇతి ప్రతి-స్థిత్యై । ఉపరిష్టాత్ । మాసామ్ । పృష్ఠాని । ఉపేతి ।
యన్తి । తస్మాత్ । ఉపరిష్టాత్ । ఓషధయః । ఫలమ్ । గృహ్ణన్తి ॥౬॥

గోసత్రంవాఏతిసంవత్సరోఽర్ధమాసామధువంమర్త్యతోదేవయానేనైనవధీర్యత
యోదశచ ॥౧॥

గావః । వై । ఏతత్ । సత్రమ్ । ఆసత । అశృఙ్గాః । సతీః । శృఙ్గాణి । సిషాసన్తీః ।
తాసామ్ । దశ । మాసాః । నిషణ్ణా ఇతి ని-సన్నాః । ఆసన్ । అథ । శృఙ్గాణి । అజాయన్త ।
తాః । అబ్రువన్ । అరాత్స్మ । ఉదితి । తిష్ఠామ । అవేతి । తమ్ । కామమ్ । అరుత్స్మహి ।
యేన । కామేన । న్యషదామేతి ని-అషదామ । ఇతి । తాసామ్ । ఉ । తు । వై । అబ్రువన్ ।

ఆర్ధ్మ । వా । యావతీః । వా । ఆసామహై । ఏవ । ఇమాః । ద్వాదశ । మాసాః । సంవత్సర మితిసమ్-వత్సరమ్ । సమ్పాద్యేతిసమ్-పాద్య । ఉదితి । తిష్ఠామ । ఇతి । తాసామ్ ॥౧॥ ద్వాదశే । మాసి । శృఙ్గాణి । ప్రేతి । అవర్తన్త । శ్రద్ధయేత్యశ్రత్-ధయా । వా । అశ్రద్ధయేత్య శ్రత్-ధయా । వా । తాః । ఇమాః । యాః । తూపరాః । ఉభయీః । వావ । తాః । ఆర్ధ్నువన్ । యాః । చ । శృఙ్గాణి । అసన్వన్ । యాః । చ । ఊర్జమ్ । అవారున్ధతేత్యవ-అరున్ధత । ఋధ్నోతి । దశస్వితిదశ-సు । మాసు । ఉత్తిష్ఠన్నిత్యుత్-తిష్ఠన్ । ఋధ్నోతి । ద్వాదశస్వితి ద్వాదశ-సు । యః । ఏవమ్ । వేద । పదేన । ఖలు । వై । ఏతే । యన్తి । విన్దతి । ఖలు । వై । పదేన । యన్న్ । తత్ । వై । ఏతత్ । ఋద్ధమ్ । అయనమ్ । తస్మాత్ । ఏతత్ । గోసనీతిగో-సని ॥౨॥ తిష్ఠామేతితాసాన్తస్మాద్వేద ॥౧॥

ప్రథమే । మాసి । పృష్ఠాని । ఉపేతి । యన్తి । మధ్యమే । ఉపేతి । యన్తి । ఉత్తమ ఇత్యుత్-తమే । ఉపేతి । యన్తి । తత్ । ఆహుః । యామ్ । వై । త్రిః । ఏకస్య । అహ్నః । ఉపసీదన్తీత్యుప-సీదన్తి । దహ్రమ్ । వై । సా । అపరాభ్యామ్ । దోహాభ్యామ్ । దుహే । అథ । కుతః । సా । ధోక్ష్యతే । యామ్ । ద్వాదశ । కృత్వః । ఉపసీదన్తీత్యుప-సీదన్తి । ఇతి । సంవత్సరమితిసమ్-వత్సరమ్ । సమ్పాద్యేతిసమ్-పాద్య । ఉత్తమ ఇత్యుత్-తమే । మాసి । సకృత్ । పృష్ఠాని । ఉపేతి । ఇయుః । తత్ । యజమానాః । యజ్ఞమ్ । పశూన్ । అవేతి । రున్ధతే । సముద్రమ్ । వై ॥౧॥ ఏతే । అనవారమ్ । అపారమ్ । ప్రేతి । ప్లవన్తే । యే । సంవత్సరమితిసమ్-వత్సరమ్ । ఉపయన్తీత్యుప-యన్తి । యత్ । బృహద్రథన్తరే ఇతి బృహత్- రథన్తరే । అన్వర్జేయురిత్యను-అర్జేయుః । యథా । మధ్యే । సముద్రస్య । ప్లవమ్ । అన్వర్జేయు రిత్యను-అర్జేయుః । తాదృక్ । తత్ । అనుత్సర్గమిత్యనుత్-సర్గమ్ । బృహద్రథన్తరాభ్యామితి

బృహత్-రథన్తరాభ్యామ్ । ఇత్వా । ప్రతిష్ఠామితిప్రతి-స్థామ్ । గచ్ఛన్తి । సర్వేభ్యః । వై । కామేభ్యః । సన్ధిరితిసమ్-ధిః । దుహే । తత్ । యజమానాః । సర్వాన్ । కామాన్ । అవేతి । రున్ధతే ॥౧౦॥ సముద్రంవైచతుస్త్రిగ్ంశచ్చ ॥౩॥

సమాన్యాః । ఋచః । భవన్తి । మనుష్యలోకఇతిమనుష్య-లోకః । వై । ఋచః । మనుష్యలోకాదితిమనుష్య-లోకాత్ । ఏవ । న । యన్తి । అన్యదన్యదిత్యన్యత్-అన్యత్ । సామ । భవతి । దేవలోకఇతిదేవ-లోకః । వై । సామ । దేవలోకాదితిదేవ-లోకాత్ । ఏవ । అన్యమన్యమిత్యన్యమ్-అన్యమ్ । మనుష్యలోకమితిమనుష్య-లోకమ్ । ప్రత్యవరోహన్తఇతి ప్రతి-అవరోహన్తః । యన్తి । జగతీమ్ । అగ్రే । ఉపేతి । యన్తి । జగతీమ్ । వై । ఛన్దాగ్ంసి ప్రత్యవరోహన్తీతిప్రతి-అవరోహన్తి । ఆగ్రయణమ్ । గ్రహాః । బృహత్ । పృష్ఠాని । త్రయస్త్రిగ్ంశమితిత్రయః-త్రిగ్ంశమ్ । స్తోమాః । తస్మాత్ । జ్యాయాగ్ంసమ్ । కనీయాన్ । ప్రత్యవరోహతీతిప్రతి-అవరోహతి । వైశ్వకర్మణఇతివైశ్వ-కర్మణః । గృహ్యతే । విశ్వాని । ఏవ । తేన । కర్మాణి । యజమానాః । అవేతి । రున్ధతే । ఆదిత్యః ॥౧౧॥ గృహ్యతే । ఇయమ్ । వై । అదితిః । అస్యామ్ । ఏవ । ప్రతీతి । తిష్ఠన్తి । అన్యోన్యఇత్యన్యః-అన్యః । గృహ్యేతేఇతి । మిథునత్వాయేతిమిథున-త్వాయ । ప్రజాత్యాఇతిప్ర-జాత్యై । అవాన్తరమిత్యవ-అన్తరమ్ । వై । దశరాత్రేణేతిదశ-రాత్రేణ । ప్రజాపతిరితిప్రజా-పతిః । ప్రజాఇతిప్ర-జాః । అసృజత । యత్ । దశరాత్రఇతిదశ-రాత్రః । భవతి । ప్రజాఇతిప్ర-జాః । ఏవ । తత్ । యజమానాః । సృజన్తే । ఏతామ్ । హ । వై । ఉదఙ్కః । శౌల్బాయనః । సత్రస్య । ఋద్ధిమ్ । ఉవాచ । యత్ । దశరాత్రఇతిదశ-రాత్రః । యత్ । దశరాత్రఇతిదశ-రాత్రః । భవతి । సత్రస్య । ఋద్ధ్యై । అథోఇతి । యత్ । ఏవ । పూర్వేషు । అహస్స్విత్యహః-సు । విలోమేతివి-లోమ । క్రియతే ।

వృ ఏవ । ఏషామ్ । తాన్ ॥౧౨॥ అదిత్యదస్తైవర్వ్యేత ॥౮॥

యదీ । సోమ్ । సగ్ంసుత్యామితిసమ్-సుత్యా । స్యాతామ్ । మహతి । రాత్రియై । ప్రాతరనువాకమితిప్రాతః-అనువాకమ్ । ఉపాకుర్యాదిత్యుప-అకుర్యాత్ । పూర్వః । వాచమ్ । పూర్వః । దేవతాః । పూర్వః । ఛన్దాగ్ంసి । వృఙ్క్తే । వృషణ్వతీమితివృషణ్-వతీమ్ । ప్రతిపదమితిప్రతి-పదమ్ । కుర్యాత్ । ప్రాతస్సవనాదితిప్రాతః-సవనాత్ । ఏవ । ఏషామ్ । ఇన్ద్రమ్ । వృఙ్క్తే । అథో ఇతి । ఖలు । ఆహుః । సవనముఖేసవనముఖ ఇతిసవనముఖే-సవనముఖే । కార్యా । ఇతి । సవనముఖాత్సవనముఖాదితిసవనముఖాత్-సవనముఖాత్ । ఏవ । ఏషామ్ । ఇన్ద్రమ్ । వృఙ్క్తే । సంవేశాయేతిసమ్-వేశాయ । ఉపవేశాయేత్యుప-వేశాయ । గాయత్రియాః । త్రిష్టుభః । జగత్యాః । అనుష్టుభ ఇత్యను-స్తుభః । పఙ్క్త్యాః । అభిభూత్యా ఇత్యభి-భూత్యై । స్వాహా । ఛన్దాగ్ంసి । వై । సంవేశ ఇతిసమ్-వేశః । ఉపవేశ ఇత్యుప-వేశః । ఛన్దోభిరితిఛన్దః-భిః । ఏవ । ఏషామ్ ॥౧౩॥ ఛన్దాగ్ంసి । వృఙ్క్తే । సజనీయమితిస-జనీయమ్ । శస్యమ్ । విహవ్యమితివి-హవ్యమ్ । శస్యమ్ । అగస్త్యస్య । కయాశుభీయమితికయా-శుభీయమ్ । శస్యమ్ । ఏతావత్ । వై । అస్తి । యావత్ । ఏతత్ । యావత్ । ఏవ । అస్తి । తత్ । ఏషామ్ । వృఙ్క్తే । యదీ । ప్రాతస్సవన ఇతిప్రాతః-సవనే । కలశః । దీర్యేత । వైష్ణవీషు । శిపివిష్టవతీష్వితిశిపివిష్ట-వతీషు । స్తువీరన్న్ । యత్ । వై । యజ్ఞస్య । అతిరిచ్యత ఇత్యతి-రిచ్యతే । విష్ణుమ్ । తత్ । శిపివిష్టమితిశిపి-విష్టమ్ । అభి । అతీతి । రిచ్యతే । తత్ । విష్ణుః । శిపివిష్ట ఇతిశిపి-విష్టః । అతిరిక్త ఇత్యతి-రిక్తే । ఏవ । అతిరిక్తమిత్యతి-రిక్తమ్ । దధాతి । అథో ఇతి । అతిరిక్తేనేత్యతి-రిక్తేన । ఏవ । అతిరిక్తమిత్యతి-రిక్తమ్ । ఆప్త్వా । అవేతి । రున్ధతే । యదీ । మధ్యన్దినే । దీర్యేత । వషట్కారనిధనమితివషట్కార-నిధనమ్ । సామ । కుర్యుః । వషట్కార

ఇతివషట్-కారః । వై । యజ్ఞస్య । ప్రతిష్ఠేతిప్రతి-స్థా । ప్రతిష్ఠామితిప్రతి-స్థామ్ । ఏవ । ఏనత్ । గమయన్తి । యత్ । తృతీయసవనఇతితృతీయ-సవనే । ఏతత్ । ఏవ ॥౧౪॥

॥ ఛన్దోభిర్వైషామవైకాన్నవింశతిశ్చ ॥౫॥

షడహైరితిషట్-అహైః । మాసాన్ । సమ్పాద్యేతిసమ్-పాద్య । అహః । ఉదితి । సృజన్తి । షడహైరితిషట్-అహైః । హి । మాసాన్ । సమ్పశ్యన్తీతిసమ్-పశ్యన్తి । అర్ధమాసైరిత్యర్ధ-మాసైః । మాసాన్ । సమ్పాద్యేతిసమ్-పాద్య । అహః । ఉదితి । సృజన్తి । అర్ధమాసైరిత్యర్ధ-మాసైః । హి । మాసాన్ । సమ్పశ్యన్తీతిసమ్-పశ్యన్తి । అమావాస్యయేత్యమా-వాస్యయా । మాసాన్ । సమ్పాద్యేతిసమ్-పాద్య । అహః । ఉదితి । సృజన్తి । అమావాస్యయేత్యమా-వాస్యయా । హి । మాసాన్ । సమ్పశ్యన్తీతిసమ్-పశ్యన్తి । పౌర్ణమాస్యేతిపౌర్ణ-మాస్యా మాసాన్ । సమ్పాద్యేతిసమ్-పాద్య । అహః । ఉదితి । సృజన్తి । పౌర్ణమాస్యేతిపౌర్ణ-మాస్యా । హి । మాసాన్ । సమ్పశ్యన్తీతిసమ్-పశ్యన్తి । యః । వై । పూర్ణే । ఆసిఞ్చతీత్యా-సిఞ్చతి । పరేతి । సః । సిఞ్చతి । యః । పూర్ణాత్ । ఉదచతీత్యుత్-అచతి ॥౧౫॥ ప్రాణమితిప్ర-అనమ్ అస్మిన్న్ । సః । దధాతి । యత్ । పౌర్ణమాస్యేతిపౌర్ణ-మాస్యా । మాసాన్ । సమ్పాద్యేతిసమ్-పాద్య । అహః । ఉత్సృజన్తీత్యుత్-సృజన్తి । సంవత్సరాయేతిసమ్-వత్సరాయ । ఏవ । తత్ । ప్రాణమితిప్ర-అనమ్ । దధతి । తత్ । అన్వితి । సత్రిణః । ప్రేతి । అనన్తి । యత్ । అహః । న । ఉత్సృజేయురిత్యుత్-సృజేయుః । యథా । దృతిః । ఉపనద్ధఇత్యుప-నద్ధః । విపతతీతివి-పతతి । ఏవమ్ । సంవత్సరఇతిసమ్-వత్సరః । వీతి । పతేత్ । ఆర్తిమ్ । ఏతి । ఋచ్ఛేయుః । యత్ । పౌర్ణమాస్యేతిపౌర్ణ-మాస్యా । మాసాన్ । సమ్పాద్యేతిసమ్-పాద్య । అహః । ఉత్సృజన్తీత్యుత్-సృజన్తి । సంవత్సరాయేతిసమ్-వత్సరాయ । ఏవ । తత్ ।

[illegible]మిత్యుత్-అనమ్ । దధతి । తత్ । ఆహుః । [illegible] । [illegible] । [illegible] । [illegible] ।
[illegible] । ఏతి । [illegible] । పూర్వమితిపూర్వ-పూర్వే । వై । దేవానామ్ । [illegible] । [illegible] ।
[illegible]-[illegible] । [illegible] । [illegible] । ఆహుః । త్ర్యహస్త్రిత్యుత్-
సృజన్తే । దేవానామ్ । ఏవ । తత్ । యజ్ఞేన । యజ్ఞమ్ । [illegible] ।
ఏతి । వై । ఏతత్ । యజ్ఞమ్ । [illegible] । యత్ । [illegible] । [illegible] ।
[illegible] । ఆహుః । త్ర్యహస్త్రిత్యుత్-సృజన్తే । [illegible] । [illegible] । ఏతి ।
[illegible] । ప్రజాపతిరితిప్రజా-పతిః । [illegible] । దేవతాః । దేవతాభిః । ఏవ । యజ్ఞమ్ । [illegible] ।
[illegible] । యన్తి । వై । ఏతే । సవనాత్ । యే । అహః । [illegible] । త్ర్యహస్త్రిత్యుత్-సృజన్తే ।
తురీయమ్ । ఖలు । వై । ఏతత్ । సవనమ్ । యత్ । సాన్నాయ్యమితిసామ్-నాయ్యమ్ ।
యత్ । సాన్నాయ్యమితిసామ్-నాయ్యమ్ । భవతి । తేన । ఏవ । సవనాత్ । న । యన్తి । సముప-
హాయేతిసమ్-ఉపహాయ । భక్షయన్తి । ఏతత్సోమపీథా ఇత్యేతత్-సోమపీథాః । హి ।
ఏతర్హి । యథాయతనమితియథా-ఆయతనమ్ । వై । ఏతేషామ్ । సవనభాజఇతిసవన-
భాజః । దేవతాః । గచ్ఛన్తి । యే । అహః । త్ర్యహస్త్రిత్యుత్-సృజన్తే । అనుసవనమిత్యను-
సవనమ్ । పురోడాశాన్ । నిరితి । వపన్తి । యథాయతనాదితియథా-ఆయతనాత్ । ఏవ ।
సవనభాజఇతిసవన-భాజః । దేవతాః । అవేతి । రున్ధతే । అష్టాకపాలానిత్యష్టా-కపాలాన్ ।
ప్రాతస్సవనఇతిప్రాతః-సవనే । ఏకాదశకపాలానిత్యేకాదశ-కపాలాన్ । మాధ్యన్దినే । సవనే ।
ద్వాదశకపాలానితిద్వాదశ-కపాలాన్ । తృతీయసవనఇతితృతీయ-సవనే । ఛన్దాగ్ంసి ।
ఏవ । ఆప్త్వా । అవేతి । రున్ధతే । వైశ్వదేవమితివైశ్వ-దేవమ్ । చరుమ్ । తృతీయసవనఇతి
తృతీయ-సవనే । నిరితి । వపన్తి । వైశ్వదేవమితివైశ్వ-దేవమ్ । వై । తృతీయసవనమితి

తృతీయ-సవనమ్ । తేన । ఏవ । తృతీయసవనాదితి తృతీయ-సవనాత్ । న । యన్తి ॥[illegible]॥

॥ ఉత్సృజ్యాం... [illegible] ॥

ఉత్సృజ్యామిత్యుత్-సృజ్యామ్ । న । ఉత్సృజ్యామిత్యుత్-సృజ్యామ్ । ఇతి । మీమాగ్ంసన్తే । బ్రహ్మవాదిన ఇతి బ్రహ్మ-వాదినః । తత్ । ఉ । ఆహుః । ఉత్సృజ్యమిత్యుత్-సృజ్యమ్ । ఏవ । ఇతి । అమావాస్యాయామిత్యమా-వాస్యాయామ్ । వ । పౌర్ణమాస్యామితి పౌర్ణ-మాస్యామ్ । వ । ఉత్సృజ్యమిత్యుత్-సృజ్యమ్ । ఇతి । ఆహుః । ఏతే ఇతి । హి । యజ్ఞమ్ । వహతః । ఇతి । తే ఇతి । తు । వావ । న । ఉత్సృజేత్యుత్-సృజే । ఇతి । ఆహుః । యే ఇతి । అవాన్తరమిత్యవ-అన్తరమ్ । యజ్ఞమ్ । భేజాతే ఇతి । ఇతి । యా । ప్రథమా । వ్యష్టకేతి వి-అష్టకా । తస్యామ్ । ఉత్సృజ్యమిత్యుత్-సృజ్యమ్ । ఇతి । ఆహుః । ఏషః । వై । మాసః । విశర ఇతి వి-శరః । ఇతి । న । ఆదిష్టమిత్యా-దిష్టమ్ ॥[illegible]॥ ఉదితి । సృజేయుః । యత్ । ఆదిష్టమిత్యా-దిష్టమ్ । ఉత్సృజేయురిత్యుత్-సృజేయుః । యాదృశే । పునః । పర్యాప్లావ ఇతి పరి-ఆప్లావే । మధ్యే । షడహస్యేతి షట్-అహస్య । సమ్పద్యేతేతి సమ్-పద్యేత । షడ్భిరితి షట్-భిః । మాసైః । సమ్పాద్యేతి సమ్-పాద్య । యత్ । సప్తమమ్ । అహః । తస్మిన్ । ఉదితి । సృజేయుః । తత్ । అగ్నయే । వసుమత ఇతి వసు-మతే । పురోడాశమ్ । అష్టాకపాలమిత్యష్టా-కపాలమ్ । నిరితి । వపేయుః । ఐన్ద్రమ్ । దధి । ఇన్ద్రాయ । మరుత్వతే । పురోడాశమ్ । ఏకాదశకపాలమిత్యేకాదశ-కపాలమ్ । వైశ్వదేవమితి వైశ్వ-దేవమ్ । ద్వాదశకపాలమితి ద్వాదశ-కపాలమ్ । అగ్నేః । వై । వసుమత ఇతి వసు-మతః । ప్రాతస్సవనమితి ప్రాతః-సవనమ్ । యత్ । అగ్నయే । వసుమత ఇతి వసు-మతే । పురోడాశమ్ । అష్టాకపాలమిత్యష్టా-కపాలమ్ । నిర్వపన్తీతి నిః-వపన్తి । దేవతామ్ । ఏవ । తత్ । భాగినీమ్ । కుర్వన్తి ॥[illegible]॥

నదేనమ్ । అష్టావిః । ఉపేతి । యన్తి । యత్ । అష్టౌ । [illegible] । [illegible] । [illegible] । ఏవ । తత్ ।

భాగధేయాదితిభాగ-ధేయాత్ । న । [illegible] । [illegible] । వై । [illegible] । [illegible] ।

నదేనమ్ । యత్ । అష్టాయ । [illegible] । [illegible] । [illegible]-

కపాలమ్ । నిర్వపన్తీతినిః-వపన్తి । దేవతాః । ఏవ । తత్ । భాగినీః । కుర్వన్తి । సవనమ్ ।

[illegible]-భిః । ఉపేతి । యన్తి । [illegible] । వై । దేవానామ్ । [illegible]

[illegible]- మతామ్ । [illegible]-[illegible] । యత్ । [illegible]-

దేవమ్ । ద్వాదశకపాలమితిద్వాదశ-కపాలమ్ । నిర్వపన్తీతినిః-వపన్తి । దేవతాః । ఏవ ।

తత్ । భాగినీః । కుర్వన్తి । సవనమ్ । [illegible]-భిః ॥ ౨౮ ॥ ఉపేతి । యన్తి ।

ప్రాజాపత్యమితిప్రాజా-పత్యమ్ । చరుమ్ । ఏతి । అష్టౌ । యన్తి । వై । ప్రజాపతిరితిప్రజా-

పతిః । యజ్ఞస్య । అననుసర్గాయేత్యనను-సర్గాయ । అభివర్తమిత్యభి-వర్తమ్ । అతః । షట్ ।

మాసః । బ్రహ్మసామమితిబ్రహ్మ-సామమ్ । భవతి । బ్రహ్మ । వై । అభివర్తమిత్యభి-వర్తమ్ ।

బ్రహ్మణా । ఏవ । తత్ । సువర్గమితిసువః-గమ్ । లోకమ్ । అభివర్తయన్త ఇత్యభి-వర్తయన్తః ।

యన్తి । ప్రతికూలమితిప్రతి-కూలమ్ । ఇవ । హి । ఇతః । సువర్గ ఇతిసువః-గః । లోకః ।

ఇన్ద్ర । క్రతుమ్ । నః । ఏతి । భర । పితా । పుత్రేభ్యః । యథా ॥ శిక్ష । నః । అస్మిన్న్ । పురు

హూతేతిపురు-హూత । యామని । జీవాః । జ్యోతిః । అశీమహి । ఇతి । అముతః । అయుతా

మిత్యా-యుతామ్ । షట్ । మాసః । బ్రహ్మసామమితిబ్రహ్మ-సామమ్ । భవతి । అయమ్ ।

వై । లోకః । జ్యోతిః । ప్రజా ఇతిప్ర-జాః । జ్యోతిః । ఇమమ్ । ఏవ । తత్ । లోకమ్ । పశ్యన్తః । అభివ

దన్త ఇత్యభి-వదన్తః । ఏతి । యన్తి ॥ ౨౯ ॥ [illegible] ॥ ౫ ॥

దేవానామ్ । వై । అగ్నిమ్ । అగ్నేహోత్రమ్ । అథియజ్ఞమ్ । ధీర్ఘమ్ । ఉపేతి ।

అక్రామత్ । తత్ । క్రోశేన । అవేతి । అరున్ధత । తత్ । క్రోశస్య । క్రోశత్వమితి క్రోశ-త్వమ్ ।
యత్ । క్రోశేన । చాత్వాలస్య । అన్తే । స్తువన్తి । యజ్ఞస్య । ఏవ । అన్తమ్ । గత్వా । ఇన్ద్రియమ్ ।
వీర్యమ్ । అవేతి । రున్ధతే । సత్రస్య । ఋద్ధ్యా । ఆహవనీయస్యేత్యా-హవనీయస్య । అన్తే । స్తువన్తి ।
అగ్నిమ్ । ఏవ । ఉపద్రష్టారమిత్యుప-ద్రష్టారమ్ । కృత్వా । ఋద్ధిమ్ । ఉపేతి । యన్తి ।
ప్రజాపతేర్హృదయేన । హవిర్ధాన ఇతి హవిః-ధానే । అన్తః । స్తువన్తి । ప్రేమాణమ్ । ఏవ ।
అస్య । గచ్ఛన్తి । శ్లోకేన । పురస్తాత్ । సదసః ॥ ౨౫ ॥ స్తువన్తి । అనుశ్లోకేనేత్యను-శ్లోకేన ।
పశ్చాత్ । యజ్ఞస్య । ఏవ । అన్తమ్ । గత్వా । శ్లోకభాజ ఇతి శ్లోక-భాజః । భవన్తి । నవభిరితి
నవ-భిః । అధ్వర్యుః । ఉదితి । గాయతి । నవ । వై । పురుషే । ప్రాణా ఇతి ప్ర-అనాః । ప్రాణానితి
ప్ర-అనాన్ । ఏవ । యజమానేషు । దధాతి । సర్వే । ఐన్ద్రియః । భవన్తి । ప్రాణేష్వితి
ప్ర-అనేషు । ఏవ । ఇన్ద్రియమ్ । దధతి । అప్రతిహృతాభిరిత్యప్రతి-హృతాభిః । ఉదితి ।
గాయతి । తస్మాత్ । పురుషః । సర్వాణి । అన్యాని । శీర్ష్ణః । అఙ్గాని । ప్రతీతి । అచతి । శిరః ।
ఏవ । న । పఞ్చదశమితి పఞ్చ-దశమ్ । రథన్తరమితి రథమ్-తరమ్ । భవతి । ఇన్ద్రియమ్ ।
ఏవ । అవేతి । రున్ధతే । సప్తదశమితి సప్త-దశమ్ ॥ ౨౬ ॥ బృహత్ । అన్నాద్యస్యేత్యన్న-
అద్యస్య । అవరుద్ధ్యా ఇత్యవ-రుద్ధ్యై । అథో ఇతి । ప్రేతి । ఏవ । తేన । జాయన్తే । ఏకవిగ్ంశ
మిత్యేక-విగ్ంశమ్ । భద్రమ్ । ద్విపదాస్వితి ద్వి-పదాసు । ప్రతిష్ఠిత్యా ఇతి ప్రతి-స్థిత్యై ।
పత్నయః । ఉపేతి । గాయన్తి । మిథునత్వాయేతి మిథున-త్వాయ । ప్రజాత్యా ఇతి ప్ర-జాత్యై ।
ప్రజాపతిరితి ప్రజా-పతిః । ప్రజా ఇతి ప్ర-జాః । అసృజత । సః । అకామయత । ఆసామ్ ।
అహమ్ । రాజ్యమ్ । పరీతి । ఇయామ్ । ఇతి । తాసామ్ । రాజనేన । ఏవ । రాజ్యమ్ । పరీతి ।
ఐత్ । తత్ । రాజనస్య । రాజనత్వమితి రాజన-త్వమ్ । యత్ । రాజనమ్ । భవతి । ప్రజా

[illegible]

ఆర్త్యేన । వై । [illegible] । ప్రజాపతిః [illegible]

ప్ర-జా । అసృజత । తాభ్యః । [illegible] । అరామ్ । లోకామ్ । అవేత్ । [illegible] । యత్ ।
ఆర్క్యమ్ । భవతి । ప్రజాభ్యః-జా । ఏవ । తత్ । యజమానాః । సృజన్తే । [illegible] ।
భవతి । ప్రజాభ్యః-జాభ్యః । ఏవ । సృష్టాభ్యః । అరామ్ । లోకామ్ । అవేత్ । రున్ధతే ।
తస్మాత్ । యామ్ । సమామ్ । సత్రమ్ । సమృద్ధమితిసమ్-ఋద్ధమ్ । క్షోధుకాః । తామ్ ।
సమామ్ । ప్రజాఇతిప్ర-జాః । ఇషమ్ । హి । ఆసామ్ । ఊర్జమ్ । ఆదదతఇత్యా-దదతే ।
యామ్ । సమామ్ । వ్యృద్ధమితివి-ఋద్ధమ్ । అక్షోధుకాః । తామ్ । సమామ్ । ప్రజాఇతిప్ర-
జాః ॥ ౨౧ ॥ న । హి । ఆసామ్ । ఇషమ్ । ఊర్జమ్ । ఆదదతఇత్యా-దదతే । ఉత్క్రోదమిత్యుత్-
క్రోదమ్ । కుర్వతే । యథా । బన్ధాత్ । ముముచానాః । ఉత్క్రోదమిత్యుత్-క్రోదమ్ । కుర్వతే
ఏవమ్ । ఏవ । తత్ । యజమానాః । దేవబన్ధాదితిదేవ-బన్ధాత్ । ముముచానాః । ఉత్క్రోద
మిత్యుత్-క్రోదమ్ । కుర్వతే । ఇషమ్ । ఊర్జమ్ । ఆత్మన్న్ । దధానాః । వాణః । శతతన్తురితి
శత-తన్తుః । భవతి । శతాయురితిశత-ఆయుః । పురుషః । శతేన్ద్రియఇతిశత-ఇన్ద్రియః ।
ఆయుషి । ఏవ । ఇన్ద్రియే । ప్రతీతి । తిష్ఠన్తి । ఆజిమ్ । ధావన్తి । అనభిజితస్యేత్యనభి-జితస్య ।
అభిజిత్యాఇత్యభి-జిత్యై । దున్దుభీన్ । సమాఘ్నన్తీతిసమ్-ఆఘ్నన్తి । పరమా । వై । ఏషా ।
వాక్ । యా । దున్దుభౌ । పరమామ్ । ఏవ ॥ ౨౨ ॥ వాచమ్ । అవేతి । రున్ధతే । భూమిదున్దుభి
మితిభూమి-దున్దుభిమ్ । ఆతి । ఘ్నన్తి । యా । ఏవ । ఇమామ్ । వాక్ । ప్రవిష్టేతిప్ర-విష్టా ।
తామ్ । ఏవ । అవేతి । రున్ధతే । అథో ఇతి । ఇమామ్ । ఏవ । జయన్తి । సర్వాః । వాచః ।
వదన్తి । సర్వాసామ్ । వాచామ్ । అవరుద్ధ్యాఇత్యవ-రుద్ధ్యై । ఆర్ద్రే । చర్మన్ । వ్యాయచ్ఛేతే

ఇతీవి-అయచ్ఛేతే । ఇన్ద్రియస్య । అవరుద్ధ్యా ఇత్యవ-రుద్ధ్యై । పరి । అన్యే । క్రోశన్తి । ప్రతి । అన్యే । శగ్ంసన్తి । యః । ఆక్రోశతీత్యా-క్రోశతి । పునాతి । ఏవ । ఏనాన్ । సః । యః । ప్రశగ్ంసతీతి ప్ర-శగ్ంసతి । పూతేషు । ఏవ । అన్నాద్యమిత్యన్న-అద్యమ్ । దధాతి । ఋషికృతమిత్యృషి-కృతమ్ । చ ॥౨౦॥ వై । ఏతే । దేవకృతమితి దేవ-కృతమ్ । చ । పూర్వైః । మాసైః । అవేతి । రున్ధతే । యత్ । భూతేచ్ఛదామితి భూతే-ఛదామ్ । సామాని । భవన్తి । ఉభయస్య । అవరుద్ధ్యా ఇత్యవ-రుద్ధ్యై । యన్తి । వై । ఏతే । మిథునాత్ । యే । సంవత్సరమితి సమ్-వత్సరమ్ । ఉపయన్తీత్యుప-యన్తి । అన్తర్వేదీత్యన్తః-వేది । మిథునౌ । సమితి । భవతః । తేన । ఏవ । మిథునాత్ । న । యన్తి ॥౨౧॥ వృద్ధమక్షోధుకాస్సగ్ంసమౌఞ్జబాపరమామేవచత్రిగ్ంశచ్చ ॥౯॥

చర్మ । అవేతి । భిన్దన్తి । పాప్మానమ్ । ఏవ । ఏషామ్ । అవేతి । భిన్దన్తి । మా । అపేతి । రాత్సీః । మా । అతీతి । వ్యాత్సీః । ఇతి । ఆహ । సత్ప్రతీతిసమ్-ప్రతి । ఏవ । ఏషామ్ । పాప్మానమ్ । అవేతి । భిన్దన్తి । ఉదకుమ్భానిత్యుద-కుమ్భాన్ । అధినిధాయేత్యధి-నిధాయ । దాస్యః । మార్జాలీయమ్ । పరీతి । నృత్యన్తి । పదః । నిఘ్నతీరితి ని-ఘ్నతీః । ఇదమ్మధుమితీ దమ్-మధుమ్ । గాయన్త్యః । మధు । వై । దేవానామ్ । పరమమ్ । అన్నాద్యమిత్యన్న-అద్యమ్ । పరమమ్ । ఏవ । అన్నాద్యమిత్యన్న-అద్యమ్ । అవేతి । రున్ధతే । పదః । నీతి । ఘ్నన్తి । మహీయామ్ । ఏవ । ఏషు । దధతి ॥౨౨॥ చర్మైకాన్నపఞ్చాశత్ ॥౧౦॥

పృథివ్యై । స్వాహా । అన్తరిక్షాయ । స్వాహా । దివే । స్వాహా । సమ్ప్లోష్యత ఇతిసమ్-ప్లోష్యతే । స్వాహా । సమ్ప్లవమానాయేతిసమ్-ప్లవమానాయ । స్వాహా । సమ్ప్లుతాయేతి సమ్-ప్లుతాయ । స్వాహా । మేఘాయిష్యతే । స్వాహా । మేఘాయత ఇతిమేఘ-యతే । స్వాహా । మేఘితాయ । స్వాహా । మేఘాయ । స్వాహా । నీహారాయ । స్వాహా । నిహాకాయా ఇతిని-

హాకాయై । స్వాహా । ప్రస్కదాయ । స్వాహా । ప్రఫలాకాయేతి ప్ర-ఫలాకాయై । స్వాహా ।
విద్యోతిష్యత ఇతి వి-ద్యోతిష్యతే । స్వాహా । విద్యోతమానాయేతి వి-ద్యోతమానాయ । స్వాహా ।
సంవిద్యోతమానాయేతి సమ్-విద్యోతమానాయ । స్వాహా । స్తనయిష్యతే । స్వాహా । స్తనయతే ।
స్వాహా । ఉగ్రమ్ । స్తనయతే । స్వాహా । వర్షిష్యతే । స్వాహా । వర్షతే । స్వాహా । అభివర్షత
ఇత్యభి-వర్షతే । స్వాహా । పరివర్షత ఇతి పరి-వర్షతే । స్వాహా । సంవర్షత ఇతి సమ్-
వర్షతే ॥౨౩॥ స్వాహా । అనువర్షత ఇత్యను-వర్షతే । స్వాహా । శీకాయిష్యతే । స్వాహా ।
శీకాయత ఇతి శీక-యతే । స్వాహా । శీకితాయ । స్వాహా । ప్రోషిష్యతే । స్వాహా । ప్రుష్ణతే ।
స్వాహా । పరిప్రుష్ణత ఇతి పరి-ప్రుష్ణతే । స్వాహా । ఉద్గ్రహీష్యత ఇత్యుత్-గ్రహీష్యతే । స్వాహా ।
ఉద్గృహ్ణత ఇత్యుత్-గృహ్ణతే । స్వాహా । ఉద్గృహీతాయేత్యుత్-గృహీతాయ । స్వాహా । విప్లోష్యత
ఇతి వి-ప్లోష్యతే । స్వాహా । విప్లవమానాయేతి వి-ప్లవమానాయ । స్వాహా । విప్లుతాయేతి వి-
ప్లుతాయ । స్వాహా । ఆతప్స్యత ఇత్యా-తప్స్యతే । స్వాహా । ఆతపత ఇత్యా-తపతే । స్వాహా ।
ఉగ్రమ్ । ఆతపత ఇత్యా-తపతే । స్వాహా । ఋగ్భ్య ఇత్యృక్-భ్యః । స్వాహా । యజుర్భ్య ఇతి
యజుః-భ్యః । స్వాహా । సామభ్య ఇతి సామ-భ్యః । స్వాహా । అఙ్గిరోభ్య ఇత్యఙ్గిరః-భ్యః ।
స్వాహా । వేదేభ్యః । స్వాహా । గాథాభ్యః । స్వాహా । నారాశగ్ంసీభ్యః । స్వాహా । రైభీభ్యః ।
స్వాహా । సర్వస్మై । స్వాహా ॥౨౪॥ సంవర్షతే రైభీభ్యః స్వాహా ద్వే చ ॥౧౧॥

దత్వతే । స్వాహా । అదన్తకాయ । స్వాహా । ప్రాణినే । స్వాహా । అప్రాణాయ । స్వాహా ।
ముఖవత ఇతి ముఖ-వతే । స్వాహా । అముఖాయ । స్వాహా । నాసికవత ఇతి నాసిక-వతే ।
స్వాహా । అనాసికాయ । స్వాహా । అక్షణ్వత ఇత్యక్షణ్-వతే । స్వాహా । అనక్షికాయ । స్వాహా ।
కర్ణినే । స్వాహా । అకర్ణకాయ । స్వాహా । శీర్షణ్వత ఇతి శీర్షణ్-వతే । స్వాహా । అశీర్షకాయ

స్వాహా పుచ్ఛవత ఇతి పుచ్ఛ-వతే, స్వాహా, అపుచ్ఛకాయ, స్వాహా, ప్రాణత ఇతి ప్ర-అనతే,
స్వాహా, అప్రాణత ఇత్యప్ర-అనతే, స్వాహా, వదతే, స్వాహా, అవదతే, స్వాహా, పశ్యతే,
స్వాహా, అపశ్యతే, స్వాహా, శృణ్వతే, స్వాహా, అశృణ్వతే, స్వాహా, మనస్వినే,
స్వాహా, అమనసే, స్వాహా, రేతస్వినే, స్వాహా, అరేతస్కాయేత్యరేతః-కాయ, స్వాహా,
ప్రజాభ్య ఇతి ప్ర-జాభ్యః, స్వాహా, ప్రజననాయేతి ప్ర-జననాయ, స్వాహా, లోమవత ఇతి
లోమ-వతే, స్వాహా, అలోమకాయ, స్వాహా, త్వచే, స్వాహా, అత్వక్కాయ, స్వాహా, చర్మణ్వత
ఇతి చర్మణ్-వతే, స్వాహా, అచర్మకాయ, స్వాహా, లోహితవత ఇతి లోహిత-వతే, స్వాహా,
అలోహితాయ, స్వాహా, మాంసన్వత ఇతి మాంసన్-వతే, స్వాహా, అమాంసకాయ,
స్వాహా, స్నావభ్య ఇతి స్నావ-భ్యః, స్వాహా, అస్నావకాయ, స్వాహా, అస్థన్వత ఇత్యస్థన్-
వతే, స్వాహా, అనస్థికాయ, స్వాహా, మజ్జన్వత ఇతి మజ్జన్-వతే, స్వాహా, అమజ్జకాయ,
స్వాహా, అఙ్గినే, స్వాహా, అనఙ్గాయ, స్వాహా, ఆత్మనే, స్వాహా, అనాత్మనే, స్వాహా,
సర్వస్మై, స్వాహా ॥ ౩౬ ॥ మనస్వినే స్వాహా ఽనాత్మనే స్వాహా ద్వే చ ॥ ౧౨ ॥

కః, త్వా, యునక్తి, సః, త్వా, యునక్తు, విష్ణుః, త్వా, యునక్తు, అస్య,
యజ్ఞస్య, ఋద్ధ్యై, మహ్యమ్, సన్నత్యా ఇతి సమ్-నత్యై, అముష్మై, కామాయ, ఆయుషే,
త్వా, ప్రాణాయేతి ప్ర-అనాయ, త్వా, అపానాయేత్యప-అనాయ, త్వా, వ్యానాయేతి వి-
అనాయ, త్వా, వ్యుష్ట్యా ఇతి వి-ఉష్ట్యై, త్వా, రయ్యై, త్వా, రాధసే, త్వా, ఘోషాయ,
త్వా, పోషాయ, త్వా, ఆరాద్ఘోషాయేత్యారాత్-ఘోషాయ, త్వా, ప్రచ్యుత్యా ఇతి ప్ర-
చ్యుత్యై, త్వా ॥ ౩౫ ॥ కస్త్వా షట్త్రిగ్ంశత్ ॥ ౧౩ ॥

అగ్నయే, గాయత్రాయ, త్రివృత ఇతి త్రి-వృతే, రాథన్తరాయేతి రాథమ్-తరాయ,

వాసన్తాయ । అష్టాకపాల ఇత్యష్టా-కపాలః । ఐన్ద్రాయ । త్రైష్టుభాయ । పఞ్చదశాయేతి పఞ్చ-దశాయ । బార్హతాయ । గ్రైష్మాయ । ఏకాదశకపాల ఇత్యేకాదశ-కపాలః । విశ్వేభ్యః । దేవేభ్యః । జాగతేభ్యః । సప్తదశేభ్య ఇతి సప్త-దశేభ్యః । వైరూపేభ్యః । వార్షికేభ్యః । ద్వాదశకపాల ఇతి ద్వాదశ-కపాలః । మిత్రావరుణాభ్యామితి మిత్రా-వరుణాభ్యామ్ । ఆనుష్టుభాభ్యామిత్యాను-స్తుభాభ్యామ్ । ఏకవిగ్ంశాభ్యామిత్యేక-విగ్ంశాభ్యామ్ । వైరాజాభ్యామ్ । శారదాభ్యామ్ । పయస్యా । బృహస్పతయే । పాఙ్క్తాయ । త్రిణవాయేతి త్రి-నవాయ । శాక్వరాయ హైమన్తికాయ । చరుః । సవిత్రే । ఆతిచ్ఛన్దసాయేత్యాతి-ఛన్దసాయ । త్రయస్త్రిగ్ంశాయేతి త్రయః-త్రిగ్ంశాయ । రైవతాయ । శైశిరాయ । ద్వాదశకపాల ఇతి ద్వాదశ-కపాలః । అదిత్యై । విష్ణుపత్న్యా ఇతి విష్ణు-పత్న్యై । చరుః । అగ్నయే । వైశ్వానరాయ । ద్వాదశకపాల ఇతి ద్వాదశ-కపాలః । అనుమత్యా ఇత్యను-మత్యై । చరుః । కాయః । ఏకకపాల ఇత్యేక-కపాలః ॥౩౭॥ అగ్నయే౽దిత్యా అనుమత్యై సప్తచత్వారిగ్ంశత్ ॥౧౮॥

యః । వై । అగ్నౌ । అగ్నిః । ప్రహ్రియత ఇతి ప్ర-హ్రియతే । యః । చ । సోమః । రాజా । తయోః । ఏషః । ఆతిథ్యమ్ । యత్ । అగ్నీషోమీయ ఇత్యగ్ని-సోమీయః । అథ । ఏషః । రుద్రః । యః । చీయతే । యత్ । సఞ్చిత ఇతి సమ్-చితే । అగ్నౌ । ఏతాని । హవీగ్ంషి । న । నిర్వపేదితి నిః-వపేత్ । ఏషః । ఏవ । రుద్రః । అశాన్తః । ఉపోత్థాయేత్యుప-ఉత్థాయ । ప్రజామితి ప్ర-జామ్ । పశూన్ । యజమానస్య । అభీతి । మన్యేత । యత్ । సఞ్చిత ఇతి సమ్-చితే । అగ్నౌ । ఏతాని । హవీగ్ంషి । నిర్వపతీతి నిః-వపతి । భాగధేయేనేతి భాగ-ధేయేన । ఏవ । ఏనమ్ । శమయతి । న । అస్య । రుద్రః । అశాన్తః ॥౧॥ ఉపోత్థాయేత్యుప-ఉత్థాయ । ప్రజామితి ప్ర-జామ్ । పశూన్ । అభీతి । మన్యతే । దశ । హవీగ్ంషి । భవన్తి ।

దపే । వై । పురుషే । ప్రాణాపానావితి-ప్రాణ-అపానౌ । ఆహుతీ । ద్రక్షతే । ప్రాణాపానావితి-ప్రాణ-అపానౌ । ఏవ ।
యజమానే । దధాతి । అశ్వేన । అశ్వత్థకీలకే-ఇత్యశ్వత్థ । ద్విరాత్రేణేతి-ద్వి-రాత్రేణ । అశ్నుతే ।
ద్విరాత్రేణేతి-ద్వి-రాత్రేణ । ద్విరాత్రేణేతి-రాత్రేణ । ఏవ । అన్యాన్యద్యోత్యో-అహ్నే । భవతి । తిష్ఠతి । యుగ
యుగ్యస్య-ఇతి । వై । ఏవ । ఉత్తిష్ఠన్తి-ఇతి । శయనే । స్పృష్టే । దీక్షాయా । తతః ।
అగ్రాత । యదే । ఏతాని । ఆగచ్ఛతి । ద్విరాత్రేణేతి-వసతి । యుగ్యద్విరాత్ర్యమితి-ఇతి । ఏవ ।
ఏవమ్ । ఉత్తిష్ఠన్తి-ఇతి । శయనే । స్పృష్టే । దీక్షాయాం । తతః । సప్తదశోదశే ॥౨౦॥ అధిదేవ్యా
ఆహ్నైరితి-దేవ్యా । తతః । అగ్రాత । యదే । ఏతాని । ఆగచ్ఛతి । ద్విరాత్రేణేతి-వసతి । దిశామ్
అధిదేవ్యాదినాని-దేవ్య । ఏతదేవ । వై । అహ్నేమ । దేవా । అయుధాయుధన్ । తస్మాత్ । ప్రస్తవ
అహ్నా-స్తవ । ఏతదేవ । వసతి । స్తుస్తుభ్య । తస్మాత్ । స్తుస్తవనమను-స్తవ । యథా
అహ్నే । దేవానామ్ । యథా । వసతి । స్తుస్తుత్యానామ్ । ఏవమ్ । భవతి । యః । ఏవమ్ ।
విద్వాన్ । ఏతదేవ । అహ్నే । యజతే । దిగ్విదిత్యదిక్-పతిః । పురోనువాక్యా ఇతి పురః-
అనువాక్యా । భవన్తి । సర్వాసామ్ । దిశామ్ । అధిదేవ్యాదినాని-దేవ్య ॥౨౧॥

॥ అశ్వమేధసంబంధనైకపశ్చాదంశవు ॥౧౫॥

యః । ప్రాణత ఇతి ప్ర-అనతః । నిమిషత ఇతి ని-మిషతః । మహిత్వేతి మహి-త్వా ।
ఏకః । ఇత్ । రాజా । జగతః । బభూవ ॥ యః । ఈశే । అస్య । ద్విపద ఇతి ద్వి-పదః । చతుష్పద
ఇతి చతుః-పదః । కస్మై । దేవాయ । హవిషా । విధేమ ॥ ఉపయామగృహీత ఇత్యుపయామ-
గృహీతః । అసి । ప్రజాపతయ ఇతి ప్రజా-పతయే । త్వా । జుష్టమ్ । గృహ్ణామి । తస్య । తే ।
ద్యౌః । మహిమా । నక్షత్రాణి । రూపమ్ । ఆదిత్యః । తే । తేజః । తస్మై । త్వా । మహిమ్నే । ప్రజా
పతయ ఇతి ప్రజా-పతయే । స్వాహా ॥౨౨॥ యః ప్రాణతో ద్వారాదిత్యాః షట్త్రింశత్ ॥౧౬॥

యః । ఆత్మదా ఇత్యాత్మ-దాః । బలదా ఇతి బల-దాః । యస్య । విశ్వే । ఉపాసత ఇత్యుప-ఆసతే । ప్రశిషమితి ప్ర-శిషమ్ । యస్య । దేవాః । యస్య । ఛాయా । అమృతమ్ । యస్య । మృత్యుః । కస్మై । దేవాయ । హవిషా । విధేమ ॥ ఉపయామగృహీత ఇత్యుపయామ-గృహీతః । అసి । ప్రజాపతయ ఇతి ప్రజా-పతయే । త్వా । జుష్టమ్ । గృహ్ణామి । తస్య । తే । పృథివీ । మహిమా । ఓషధయః । వనస్పతయః । రూపమ్ । అగ్నిః । తే । తేజః । తస్మై । త్వా । మహిమ్నే । ప్రజాపతయ ఇతి ప్రజా-పతయే । స్వాహా ॥౪౩॥

॥ యఆత్మదాఃపృథివ్యగ్నిరేకాన్నచత్వారిగ్ంశత్ ॥౧౩॥

ఏతి । బ్రహ్మన్న్ । బ్రాహ్మణః । బ్రహ్మవర్చసీతి బ్రహ్మ-వర్చసీ । జాయతామ్ । ఏతి । అస్మిన్న్ । రాష్ట్రే । రాజన్యః । ఇషవ్యః । శూరః । మహారథ ఇతి మహా-రథః । జాయతామ్ । దోగ్ధ్రీ । ధేనుః । వోఢా । అనడ్వాన్ । ఆశుః । సప్తిః । పురంధిః । యోషా । జిష్ణుః । రథేష్ఠా ఇతి రథే-స్థాః । సభేయః । యువా । ఏతి । అస్య । యజమానస్య । వీరః । జాయతామ్ । నికామేనికామ ఇతి నికామే-నికామే । నః । పర్జన్యః । వర్షతు । ఫలిన్యః । నః । ఓషధయః । పచ్యన్తామ్ । యోగక్షేమ ఇతి యోగ-క్షేమః । నః । కల్పతామ్ ॥౪౪॥ ఆబ్రహ్మన్నేకచత్వారిగ్ంశత్ ॥౧౪॥

ఏతి । అక్రాన్ । వాజీ । పృథివీమ్ । అగ్నిమ్ । యుజమ్ । అకృత । వాజీ । అర్వా । ఏతి । అక్రాన్ । వాజీ । అన్తరిక్షమ్ । వాయుమ్ । యుజమ్ । అకృత । వాజీ । అర్వా । ద్యామ్ । వాజీ । ఏతి । అక్రగ్ంస్త । సూర్యమ్ । యుజమ్ । అకృత । వాజీ । అర్వా । అగ్నిః । తే । వాజిన్న్ । యుఙ్ । అన్వితి । త్వా । ఏతి । రభే । స్వస్తి । మా । సమితి । పారయ । వాయుః । తే । వాజిన్న్ । యుఙ్ । అన్వితి । త్వా । ఏతి । రభే । స్వస్తి । మా । సమితి ॥౪౫॥ పారయ । ఆదిత్యః । తే । వాజిన్న్ । యుఙ్ । అన్వితి । త్వా । ఏతి । రభే । స్వస్తి । మా । సమితి । పారయ । ప్రాణధృగితి

ప్రాణ-ధుక్ ।అసి । ప్రాణమితిప్ర-అనమ్ । మే । దృగ్ంహ । వ్యానధుగితివ్యాన-ధుక్ । అసి । వ్యానమితివి-అనమ్ । మే । దృగ్ంహ । అపానధుగిత్యపాన-ధుక్ । అసి । అపాన మిత్యప-అనమ్ ।మే । దృగ్ంహ ।చక్షుః ।అసి ।చక్షుః ।మయి ।ధేహి । శ్రోత్రమ్ । అసి । శ్రోత్రమ్ । మయి । ధేహి । ఆయుః । అసి । ఆయుః । మయి । ధేహి ॥౪౬॥

॥ వాయుష్ట్వావాజినీయుఙ్క్ష్వత్వా౭ రథేస్వస్తిమాసద్విచత్వారిగ్ంశచ్చ ॥౧౯॥

జగ్ధీః ।బీజమ్ ।వర్ష్యా । పర్జన్యః । పక్తా । సస్యమ్ । సుపిప్పలాఇతిసు-పిప్పలాః । ఓషధయః । స్వధిచరణేతిసు-అధిచరణా । ఇయమ్ । సూపసదనఇతిసు-ఉపసదనః । అగ్నిః । స్వధ్యక్షమితిసు-అధ్యక్షమ్ । అన్తరిక్షమ్ । సుపావఇతిసు-పావః । పవమానః । సూపస్థానేతిసు-ఉపస్థానా । ద్యౌః । శివమ్ । అసౌ । తపన్న్ । యథాపూర్వమితియథా-పూర్వమ్ । అహోరాత్రేఇత్యహః-రాత్రే । పఞ్చదశినఇతిపఞ్చ-దశినః । అర్ధమాసాఇత్యర్ధ-మాసాః ।త్రిగ్ంశినః ।మాసాః ।క్ౢప్తాః ।ఋతవః ।శాన్తః ।సంవత్సరఇతిసమ్-వత్సరః ॥౪౭॥

॥ జగ్ధ్యేకత్రిగ్ంశత్ ॥౨౦॥

ఆగ్నేయః । అష్టాకపాలఇత్యష్టా-కపాలః । సౌమ్యః । చరుః । సావిత్రః । అష్టాకపాల ఇత్యష్టా-కపాలః ।పౌష్ణః ।చరుః ।రౌద్రః ।చరుః । అగ్నయే । వైశ్వానరాయ । ద్వాదశకపాల ఇతిద్వాదశ-కపాలః । మృగాఖరఇతిమృగ-ఆఖరే । యది । న । ఆగచ్ఛేదిత్యా-గచ్ఛేత్ । అగ్నయే ।అగ్ంహోముచఇత్యగ్ంహః-ముచే । అష్టాకపాలఇత్యష్టా-కపాలః । సౌర్యమ్ । పయః ।వాయవ్యః ।ఆజ్యభాగఇత్యాజ్య-భాగః ॥౪౮॥ఆగ్నేయశ్చతుర్విగ్ంశతిః ॥౨౧॥

అగ్నయే । అగ్ంహోముచఇత్యగ్ంహః-ముచే । అష్టాకపాలఇత్యష్టా-కపాలః । ఇన్ద్రాయ । అగ్ంహోముచఇత్యగ్ంహః-ముచే । ఏకాదశకపాలఇత్యేకాదశ-కపాలః ।

మిత్రావరుణాభ్యామితి మిత్రా-వరుణాభ్యామ్ । ఆగ్రోముగ్భ్యామిత్యాగ్రోముక్-భ్యామ్ । పయస్యా । వాయోస్సావిత్రఇతివాయో-స్సావిత్రః । ఆగ్రోముగ్భ్యామిత్యాగ్రోముక్-భ్యామ్ । చరుః । అశ్విభ్యామిత్యశ్వి-భ్యామ్ । ఆగ్రోముగ్భ్యామిత్యాగ్రోముక్-భ్యామ్ । ధానాః । మరుద్భ్య ఇతిమరుత్-భ్యః । ఏనోముగ్భ్య ఇత్యేనోముక్-భ్యః । సప్తకపాలఇతిసప్త-కపాలః । విశ్వేభ్యః । దేవేభ్యః । ఏనోముగ్భ్య ఇత్యేనోముక్-భ్యః । ద్వాదశకపాలఇతిద్వాదశ-కపాలః । అనుమత్యా ఇత్యను-మత్యై । చరుః । అగ్నయే । వైశ్వానరాయ । ద్వాదశకపాలఇతిద్వాదశ-కపాలః । ద్యావా పృథివీభ్యామితిద్యావా-పృథివీభ్యామ్ । అగ్ంహోముగ్భ్యామిత్యగ్ంహోముక్-భ్యామ్ । ద్వికపాలఇతిద్వి-కపాలః ॥౪౧॥ అగ్నయేఽగ్ంహోముచేత్రిగ్ంశత్ ॥౨౨॥

అగ్నయే । సమితి । అనమత్ । పృథివ్యై । సమితి । అనమత్ । యథా । అగ్నిః । పృథివ్యా । సమనమదితిసమ్-అనమత్ । ఏవమ్ । మహ్యమ్ । భద్రాః । సన్నతయఇతి సమ్-నతయః । సమితి । నమన్తు । వాయవే । సమితి । అనమత్ । అన్తరిక్షాయ । సమితి । అనమత్ । యథా । వాయుః । అన్తరిక్షేణ । సూర్యాయ । సమితి । అనమత్ । దివే । సమితి । అనమత్ । యథా । సూర్యః । దివా । చన్ద్రమసే । సమితి । అనమత్ । నక్షత్రేభ్యః । సమితి । అనమత్ । యథా । చన్ద్రమాః । నక్షత్రైః । వరుణాయ । సమితి । అనమత్ । అద్భ్యఇత్యత్-భ్యః । సమితి । అనమత్ । యథా ॥౧౦॥ వరుణః । అద్భిరిత్యత్-భిః । సామ్నే । సమితి । అనమత్ । ఋచే । సమితి । అనమత్ । యథా । సామ । ఋచా । బ్రహ్మణే । సమితి । అనమత్ । క్షత్రాయ । సమితి । అనమత్ । యథా । బ్రహ్మ । క్షత్రేణ । రాజ్ఞే । సమితి । అనమత్ । విశే । సమితి । అనమత్ । యథా । రాజా । విశా । రథాయ । సమితి । అనమత్ । అశ్వేభ్యః । సమితి । అనమత్ । యథా । రథః । అశ్వైః । ప్రజాపతయఇతిప్రజా-పతయే । సమితి । అనమత్ । భూతేభ్యః ।

సమితి । అనమత్ । యథా । ప్రజాపతిరితిప్రజా-పతిః । భూతైః । సమనమదితిసమ్-అనమత్ । ఏవమ్ । మహ్యమ్ । భద్రాః । సన్నతయఇతిసమ్-నతయః । సమితి । నమన్తు ॥౧౧॥ అద్భ్యస్సమనమద్యథామహ్యాఞ్చత్వారిచ ॥౨౨॥

యే । తే । పన్థానః । సవితః । పూర్వ్యాసః । అరేణవః । వితతాఇతివి-తతాః । అన్తరిక్షే ॥ తేభిః । నః । అద్య । పథిభిరితిపథి-భిః । సుగేభిరితిసు-గేభిః । రక్ష । చ । నః । అధి । చ । దేవ । బ్రూహి ॥ నమః । అగ్నయే । పృథివిక్షితఇతిపృథివి-క్షితే । లోకస్పృతఇతి లోక-స్పృతే । లోకమ్ । అస్మై । యజమానాయ । దేహి । నమః । వాయవే । అన్తరిక్షక్షితఇత్యన్తరిక్ష-క్షితే । లోకస్పృతఇతిలోక-స్పృతే । లోకమ్ । అస్మై । యజమానాయ । దేహి । నమః । సూర్యాయ । దివిక్షితఇతిదివి-క్షితే । లోకస్పృతఇతిలోక-స్పృతే । లోకమ్ । అస్మై । యజమానాయ । దేహి ॥౧౨॥ యేతేచతుశ్చత్వారిగ్ంశత్ ॥౨౪॥

యః । వై । అశ్వస్య । మేధ్యస్య । శిరః । వేద । శీర్షణ్వానితిశీర్షణ్-వాన్ । మేధ్యః । భవతి । ఉషాః । వై । అశ్వస్య । మేధ్యస్య । శిరః । సూర్యః । చక్షుః । వాతః । ప్రాణఇతిప్ర-అనః । చన్ద్రమాః । శ్రోత్రమ్ । దిశః । పాదాః । అవాన్తరదిశాఇత్యవాన్తర-దిశాః । పర్శవః । అహోరాత్రేఇత్యహః-రాత్రే । నిమేషఇతిని-మేషః । అర్ధమాసాఇత్యర్ధ-మాసాః । పర్వాణి । మాసాః । సన్ధానానీతిసమ్-ధానాని । ఋతవః । అఙ్గాని । సంవత్సరఇతిసమ్-వత్సరః । ఆత్మా । రశ్మయః । కేశాః । నక్షత్రాణి । రూపమ్ । తారకాః । అస్థాని । నభః । మాగ్ంసాని । ఓషధయః । లోమాని । వనస్పతయః । వాలాః । అగ్నిః । ముఖమ్ । వైశ్వానరః । వ్యాత్తమితివి-ఆత్తమ్ ॥౧౩॥ సముద్రః । ఉదరమ్ । అన్తరిక్షమ్ । పాయుః । ద్యావాపృథివీఇతిద్యావా-పృథివీ । ఆణ్డౌ । గ్రావా । శేపః । సోమః । రేతః । యత్ ।

అభిధ్యాయతే । తత్ । వీతి । ద్యోతతే । యత్ । విధూనుతే । అభివి-ధూనుతే । తత్ । స్తనయతి । యత్ । మేహతి । తత్ । వర్షతి । వాక్ । ఏవ । అస్య । వాక్ । అహః । వై । అశ్వస్య । జాయమానస్య మహిమా । పురస్తాత్ । జాయతే । రాత్రిః । ఏనమ్ । మహిమా । పశ్చాత్ । అను । జాయతే । ఏతౌ । వై । మహిమానౌ । అశ్వమ్ । అభితః । సమ్ । బభూవతుః । హయః । దేవాన్ । అవహత్ । అర్వా । అసురాన్ । వాజీ । గన్ధర్వాన్ । అశ్వః । మనుష్యాన్ । సముద్రః । వై । అశ్వస్య । యోనిః । సముద్రః । బన్ధుః ॥౨౫॥ వ్యాత్తమనుహార్యాద్వాదశ చ ॥౨౫॥

గావో గావస్సిషాసన్తః ప్రథమేమాసిసమాస్యాయద్దిశో మా వదన్త్యైరుద్భ్యాన్నాస్తైనా మర్త్యేష్యాచర్మావభృథిష్వైదత్వాశేకస్మై స్వాహా గ్నయేయోవైయజ్ఞప్రాణోయుక్తారాజబ్రహ్మాన్నాక్రాన్ధ్మాక్షీరీణమాగ్నేయోః స్వాహాశాశాపాల్లో స్వాహా గ్నయే స్వాహా గంహిరామువ్రే స్వాహా శాశాపాల్లో స్వాహా గ్నయే సమనమద్యైతేపన్థానోయోవాఅశ్వస్యమేధ్యస్యశిరఃపఞ్చవిగ్ంశతిః ॥౨౫॥

గావస్సమాన్యస్సవేనమస్తాభిర్వాఏతేదేవకృతంచాభిజిత్యాత్యాహార్వరుద్ధో దిస్సామ్నేచతుఃపఞ్చాశత్ ॥౫౪॥

॥ గావోయోనిస్సముద్రోబన్ధుః ॥

॥ హరిఃఓమ్ ॥

॥ తత్సత్ ॥

॥ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు ॥

శ్రీకృష్ణయజుర్వేదేసప్తమకాణ్డేపఞ్చమప్రశ్నః

కాణ్డస్తైత్తిరీయసగ్ంహితాపదపాఠశ్చసమాప్తః ॥

యదక్షరపదభ్రష్టంమాత్రాహీనంతుయద్భవేత్ ।
తథ్సర్వంక్షమ్యతాందేవనారాయణనమో஽స్తుతే ॥
విసర్గబిన్దుమాత్రాణిపదపాదాక్షరాణిచ।
న్యూనాతిరిక్తంయత్కిఞ్చిత్ తత్క్షమస్వజనార్ధన॥